

BETREFT:

Zaterdag 14 en zondag 15 september 2019

Thema: *Plekken van plezier*

Zie voor meer informatie over landelijke aanpak, voor tips en adviezen:

www.openmonumentendag.nl.

VRAAG VAN HET COLLEGE:

Identiek aan de vraag gesteld in 2018:

Dit jaar vindt de landelijke Open Monumentendag (OMD) plaats op zaterdag 14 en zondag 15 september. In dat weekend worden monumenten in heel Nederland opengesteld. Daarbij bestaat de mogelijkheid om aan te sluiten op het landelijke thema 'Plekken van plezier'. Tot nu toe zijn tijdens de OMD incidenteel panden opengesteld binnen de gemeente. Het college vraagt aan de Erfgoedadviesraad (EAR) om een advies uit te brengen voor een gemeentebrede aanpak en praktische invulling van de OMD en daarbij aan te geven wat nodig is (o.a. te betrekken organisaties/personen, te genereren producten, communicatie).

ADVIES VAN DE EAR:

Overwegende:

Anders dan vorig jaar is er nu méér tijd beschikbaar om een volledig programma voor de OMD op te stellen. In dit advies beoogt de EAR een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van de mogelijkheden. Het is aan het College om te beoordelen in hoeverre de voorstellen daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd.

Doel OMD landelijk:

- Vergroten belangstelling voor monumentenzorg, ter verkrijging van meer publiek draagvlak voor de instandhouding van het monumentaal *gebouwd* erfgoed.
- Betrekken van vrijwilligers bij het organiseren van rondleidingen, tentoonstellingen, fietsroutes, wandelingen, etc..

Beide doelen zijn gebaseerd op de OMD-kernwaarden: *leren, verbinden en inspireren*. Leidraad voor een bijzondere inkleuring van het programma vormt het al genoemde motto: *Plekken van plezier*.

Doel OMD in Rijssen-Holten 2019:

- Vergroten belangstelling bij het publiek en bij het onderwijs voor de 98 rijks- en gemeentelijke monumenten in de gemeente. *Laten zien wat er is!*
- Stimuleren van de bij de verschillende erfgoed-georiënteerde organisaties betrokken besturen en vrijwilligers om tijdens de OMD publieksgerichte activiteiten te organiseren. Hetzelfde geldt ten aanzien van de monumenteneigenaren.
- Nadere kennismaking met de EAR.

Middelen:

Suggesties voor 'terugkerende' middelen:

- Gerichte brief aan de erfgoed-georiënteerde organisaties (*zie lijst hierna*), met informatie over deze nieuwe aanpak en met het verzoek een bijdrage te leveren aan de OMD.
- Gerichte brief aan de eigenaren van panden met een monumentale status, met informatie over de nieuwe aanpak en het verzoek hun pand open te stellen tijdens de OMD.
- Genereren van publiciteit door middel van artikelen in de lokale media, w.o. RTVOost, via een algemene, ruim te verspreiden affiche en via de gemeentelijke informatiepagina in het Rijssens-Holtens Nieuwsblad.
- Plaatsen van vlaggen (te betrekken bij de landelijke OMD-organisatie) bij een paar opvallende en goed bereikbare monumenten (de iconen; *zie lijst hierna*), bij het gemeentehuis in Rijssen en bij het gemeentelijk steunpunt, het Kulturhus, in Holten.
- Publiceren van de complete lijst van rijks- en gemeentelijke monumenten op de website en op Instagram (bij voorkeur mét foto's en redengevende beschrijving; *optie: vraag mensen foto's in te sturen*).

Zonder afbreuk te doen aan genoemde 'terugkerende' middelen, verdienen de volgende twee middelen het ons inziens om centraal te worden gesteld en dit jaar extra aandacht te krijgen:

- Gerichte brief aan de scholen (vo en basis), met een vergelijkbare inhoud als voorgenoemde brieven, aangevuld met de suggestie in het lesprogramma aandacht te geven aan het gebouwde erfgoed. En vooral attentie voor een 'erfgoed-puzzeltocht', een educatieve puzzeltocht gewijd aan het thema *Plekken van plezier*.
- Creëren van een officieel aftrapmoment op zaterdagmorgen en – rekening houdend met het thema – in het Volkspark, in en om de muziekkoepeel. Aanwezig de burgemeester, de betreffende wethouder, pers, vertegenwoordigers van de erfgoed-georiënteerde organisaties, leden EAr. En vooral: schoolkinderen vanwege de start van de 'erfgoed-puzzeltocht' (parallel in Holten!).
  - *Alternatief tijdstip*: op vrijdagmiddag om ca 15.00 uur. Dit omdat een sommige Rijssense musea en te bezoeken gebouwen op zondag niet geopend zijn.

Plekken van plezier:

Het thema van dit jaar gaat over de plekken waar mensen voor en mét plezier naartoe gingen en gaan. Of dat nu het theater, de dierentuin, het museum, een park, een sportclub of een hotel is, het barst in ons land van de monumenten van ontspanning, vermaak, plezier en vrije tijd. Binnen deze plezierige monumenten onderscheiden we vijf categorieën: de *podiumkunsten*, de *museale kunsten*, *sport en spel*, *horeca* en *recreatie*. Het draait in dit thema om *de amusementswaarde van monumenten*.

Uitgewerkt voor Rijssen en Holten levert dit de volgende aanknopingspunten op:

- Het zwembad Twenhaarsveld (recreatie, sport en spel; gemeentelijk monument).
- Het Beukenlaantje (recreatie, beschermd landschappelijk element).
- Museum Piet Bos (museale kunsten).
- De oude schietbaan (sport en spel, gemeentelijk monument).
- Het Leemspoor (recreatie).
- Het Volkspark (recreatie, sport en spel; met muziekkoepeel).
- De tribune van RV (sport en spel).
- De Pelmolen (recreatie, museale kunsten; rijksmonument)
- De Hegeman (recreatie, museale kunsten; rijksmonument)
- De zomp (recreatie).
- Diverse 'oude' cafés, restaurants: Spekhorst, Stadscafé, Boer Biet, De Biester, De Holterberg, De Swarte Ruijter (horeca).
- De toneelverenigingen zoals DAT, OCH, COV, Beuseberg, Espelo, Rijssense Revue, Pret na Ernst.

Aan al deze voorbeelden zou gecombineerde aandacht gegeven kunnen worden, onder verwijzing naar het OMD-thema van dit jaar. Media: huis-aan huis kranten, RTV-Oost, social media, folder, affiches, gemeentelijke informatiepagina.

Uitvoeringshandelingen:

- Opstellen lijst organisaties (*zie hierna*).
- Opstellen lijst iconen (*zie hierna*).
- Opstellen 'erfgoed-puzzeltocht', bij voorkleur samen met mensen uit het onderwijs.
- Opstellen en verzenden brieven
- Vervaardigen en distribueren folder en affiche.
- Opstellen en verzenden persbericht, resp. te woord staan pers.
- Inrichten website en Instagram.
- Betrekken van vlaggen en ander promotioneel materiaal bij OMD-organisatie.

De EAr gaat er vooralsnog vanuit dat genoemde handelingen behoren tot de taak van de gemeente. Binnen de beschikbare mogelijkheden in tijd en kennis adviseert de EAr en draagt bij in de uitvoering van de uitvoeringshandelingen, als het College daar om vraagt.

De EAr adviseert om een driepersoons 'Werkgroep OMD' in te stellen, met een vertegenwoordiger uit het onderwijs, uit de erfgoedwereld en uit de gemeente (mensen met tijd en 'zelfstartend').

Op de langere termijn is wellicht te denken aan het inschakelen van stagiaire MBO.

Lijst erfgoed-georiënteerde organisaties:

Stichting Korenmolen De Hegeman
Stichting Pelmolen Ter Horst
De Oudheidkamer Holten - Erfgoed Rijssen-Holten
Kring Werkgevers Rijssen (De Oosterhof)
Protestantse Gemeente Holten (Dorpskerk)
Stichting Informatiecentrum Canadese Begraafplaats Holten
Hervormde Gemeente Rijssen (Schildkerk)
De Rijssense Musea
De Holtense musea
Toeristische-informatiepunten

Iconen:

Schildkerk (Rijssen)
Oude begraafplaats (Rijssen)
Dorpskerk (Holten)
De Pelmolen (Rijssen)
De Hegeman (Dijkerhoek)
Voormalig gemeentehuis Holten
Parkgebouw en Volkspark (Rijssen)
RK-kerk, orgel (Rijssen)
Stadsboerderij (Rijssen)
Boerderij Stroek (Borkeld)
Boerderij Haverslag (Espelo)